

Vlaams
Parlement

ingediend op **756** (2020-2021) – Nr. 1
29 april 2021 (2020-2021)

Voorstel van resolutie

van Ann De Martelaer, Celia Groothedde en Jeremie Vaneeckhout

over de koppeling van de zorgtoeslag
aan het groeipakket tot de leeftijd van 25 jaar

TOELICHTING

Kinderen hebben tot de leeftijd van 18 jaar onvoorwaardelijk het recht op het groeipakket (voor kinderen geboren na 1 januari 2019) of op kinderbijslag (voor kinderen geboren voor 1 januari 2019). Tussen de leeftijd van 18 tot 25 jaar zijn er aan het groeipakket voorwaarden verbonden op het vlak van studie en tewerkstelling.

Soms hebben kinderen extra ondersteuning nodig. Voor hen bevat het groeipakket, naast het basisbedrag, een extra zorgtoeslag die de kosten in hun specifieke situatie beter afdekt. Dat extra bedrag wordt 'de zorgtoeslag voor kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte' genoemd. Tot 1 januari 2019 werd die toeslag 'de verhoogde kinderbijslag' genoemd. Meerderjarige kinderen met extra ondersteuningsbehoeften behouden het recht op het groeipakket tot de leeftijd van 25 jaar als ze, net als andere studenten, aan de studie- en tewerkstellingsvoorwaarden voldoen. Maar die jongeren krijgen de zorgtoeslag maar tot de maand waarin ze 21 jaar worden.

De indieners van dit voorstel van resolutie vermoeden dat de reden daarvoor is, dat in de federale wetgeving de verhoogde kinderbijslag beperkt werd tot de leeftijd van 21 jaar. Vanaf die leeftijd konden personen met een handicap een tegemoetkoming aanvragen bij de FOD Sociale Zekerheid. Vlaanderen heeft bij de omslag van de kinderbijslag naar het groeipakket die leeftijdsgrens voor de zorgtoeslag overgenomen.

De wetgeving over tegemoetkomingen voor personen met een handicap dateert van 1987. Toen was het uiterst zeldzaam dat iemand met een extra ondersteuningsbehoefte of handicap hoger onderwijs volgde. Vandaag kan worden vastgesteld dat er op dat vlak een positieve evolutie is. Wat de generatiestudenten betreft, dat zijn studenten die zich voor het eerst in het hoger onderwijs inschrijven, ging het in het academiejaar 2019-2020 over 582 studenten (0,40% van het totaal aantal studenten) met een beperking aan de hogeschool en 172 studenten (0,11%) met een beperking aan de universiteit. Bij de niet-generatiestudenten ging het voor datzelfde academiejaar over 1376 studenten met een beperking in de hogescholen (0,95%) en 1041 studenten met een beperking aan de universiteiten (0,65%) (*Schriftelijke Vragen* VI.Parl. 2020-21, nr. 611).

Vanaf 1 augustus 2020 werd, na een arrest van het Grondwettelijk Hof (GwH nr. 113/2020 van 9 juli 2020), op federaal niveau de leeftijd aangepast waarop een persoon met een handicap een tegemoetkoming kan ontvangen. Die leeftijd werd van 21 naar 18 jaar verlaagd. Dat betekent concreet dat een jongere met een handicap daarvoor nu vanaf de leeftijd van 17 jaar een tegemoetkoming kan aanvragen, meer bepaald een inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT) en een integratietegemoetkoming (IT).

Daardoor ontstond de situatie dat jongeren met een handicap vanaf de leeftijd van 18 jaar het Vlaamse groeipakket met de zorgtoeslag zouden kunnen cumuleren met een federale tegemoetkoming voor personen met een handicap.

De Vlaamse Regering besliste op 2 april 2021 dat het voor jongeren met een specifieke ondersteuningsbehoefte verboden is om een IVT of IT met de zorgtoeslag te cumuleren. Dat cumulatieverbod gaat retroactief in vanaf 1 augustus 2020, wat is afgestemd op de inwerkingtreding van de wet met betrekking tot de leeftijdsverlaging voor de IVT en IT.

Hypothetisch gaat de Vlaamse Regering ervan uit dat alle jongeren die recht hadden op een zorgtoeslag, een IVT zullen krijgen. Die decumulatie zorgt dan voor

een besparing van 1.3030.005,96 euro op maandbasis, wat op jaarbasis een besparing betekent van 15.626.071,52 euro.

Om het recht op een IVT en IT te openen moeten de jongeren eerst een erkenning van hun handicap krijgen. Nadien worden ze ingeschaald volgens hun verdienvermogen (IVT) en zelfredzaamheid (IT). Die aanvraag en inschaling gebeurt via de FOD Sociale Zekerheid. Voor de toekenning van een zorgtoeslag als aanvulling op het groeipakket, wat een Vlaamse bevoegdheid is, worden er andere inschalingsinstrumenten gebruikt.

De Vlaamse Regering schrijft zelf in haar beslissingsnota (BVR 2021 0204 DOC.0378/1BIS) dat de toekenningsvoorwaarden van de federale IVT en IT niet dezelfde zijn als de criteria die de Vlaamse regelgeving voor het groeipakket hanteert, met betrekking tot de zorgtoeslag aan kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte. Voor een aantal 18-tot-21-jarigen die nu recht hebben op een zorgtoeslag, zou er een lacune kunnen ontstaan waarbij ze noch recht hebben op zorgtoeslag, noch op een IVT en IT. Net doordat de doelgroep van de zorgtoeslag ruimer is dan de doelgroep van de IVT en IT, wordt het recht op de zorgtoeslag niet tot 18 jaar beperkt, maar behouden tot de leeftijdsgrens van 21 jaar. Het is goed dat de Vlaamse Regering die lacune wil voorkomen en het recht op zorgtoeslag behoudt tot 21 jaar.

Momenteel is de stopzetting van de zorgtoeslag op de leeftijd van 21 jaar bij jongeren met een ondersteuningsbehoefte evenwel een tekortkoming, zeker nu meer jongeren met een beperking verder studeren. Zo blijkt dat jongeren met een ondersteuningsbehoefte of handicap het vaak moeilijker hebben om hun onderwijs-traject te doorlopen, het wat trager doen en dus een langer traject lopen. De ondersteuningskosten en de handicapgerelateerde kosten zoals vervoer, dokterskosten, paramedische kosten, assistentie, materiaal enzovoort, blijven tijdens de hele studieperiode bestaan.

De regelgeving is in het federale België niet zo eenvoudig. Bepaalde rechten openen ook afgeleide rechten die voor elke situatie anders, maar niettemin belangrijk zijn.

Ann DE MARTELAER
Celia GROOTHEDDE
Jeremie VANEECKHOUT

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de bevoegdheid van de gemeenschappen om rekening te houden met de federale wetswijzigingen over het verlagen van de leeftijdsgrens om een tegemoetkoming voor een handicap te verkrijgen;
 - 2° de beslissing van de Vlaamse Regering om aan jongeren die IVT en/of IT ontvangen, geen zorgtoeslag meer toe te kennen;
 - 3° de beslissing van de Vlaamse Regering om jongeren die geen recht op een IVT of IT openen, wel nog een zorgtoeslag als aanvulling op het groeipakket te geven tot de leeftijd van 21 jaar;
- overwegende dat:
 - 1° een groeiende groep jongeren met een ondersteuningsbehoefte of handicap vandaag hoger onderwijs volgt en rechten behoudt op het groeipakket tot 25 jaar, maar de zorgtoeslag verliest op 21 jaar;
 - 2° de ondersteuningskosten en de handicapgerelateerde kosten tijdens die studieperiode blijven bestaan;
 - 3° de decumulatieregeling budget zal vrijmaken op Vlaams niveau;
 - 4° het Vlaamse regeerakkoord bepaalt dat middelen die in het groeipakket vrijkomen, opnieuw worden geïnvesteerd in het Vlaamse gezinsbeleid;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om de leeftijd voor de koppeling van de zorgtoeslag aan het groeipakket voor studerende jongeren met een ondersteuningsbehoefte te verhogen naar 25 jaar.

Ann DE MARTELAER
Celia GROOTHEDDE
Jeremie VANEECKHOUT